

په پښه وهی مملانی سیاسیه کانی هیزه شیعیه کانی بو باله چه کداره کانیان

20-12-2021

نووسه ره کانی

ناوه ندی لیکولینه وهی روودا و

کورته : له سببه ری ناوکیه سیاسیه نیوخوییه کانی هیزه سیاسیه کانی شیعیه دا، هه ندی گرزی و پیشهاتی
ئهمنی له ناو باله چه کداره کانی په یوه ست به هه شدی شه عی له ئارادان، له وانهش له هه فته ی رابردوودا دوو
جموول جیگه ی سه رنج و هه لوهسته له سه ر کردن

له سېبېرى ناکۆکييه سياسييه نيوخۆبييه کاني هيزه سياسييه کاني شيعه دا، هەندى گرزى و پيشهاتى ئەمنى له ناو باڵه چه کداره کاني په يوه ست به حەشدى شەعبى له ئارادان، له وانهش له هەفتهى رابردوودا دوو جموجول جىگهى سەرنج و هەلوهسته له سەر کردن:

يه کهم: سەدر فەرمانده کاني "سرايا السلام" ي باڵه سەربازييه کهى، راسپارد بايکوۆتى سوپاسالارى حەشد بکەن که ئەبو فەدەك "عەبدولعەزىز محەمەداوى" يە. ناوبراو، يەكێكه له ناسراوترين فەرمانده کاني که تيبه کاني حيزبوللا، هەروەها سيمبوليکى ديارى حەشدى وه لائىيه. ئەو له پاش کوژراني ئەبو مەهدى موهەنديس، به بئيه وهى گۆدەنگى له سەربىت، له شوباتى 2020 ئەو پۆستهى وه گرگرت و، به گوتەى وه لائىيه کان، ئەو له گەل قاسم سوله يمانيدا "فەرماندهى سەركهوتن" به سەر داغدا بوون. له بەر ئەوهى ئەبو فەدەك له ريبه رە کاني ناوخۆيه که بەر له 2003 عىراقى به جينه هيشتووه، تاوه کو ئەم دوايانەش، به کهمى دەرکەوتوو و خالى لاوازى ديار نييه. يەكێكه له وکەسانەى بەر دهوام کار له سەر پيشخستنى دەرکرت بۆ پرکردن وهى بوشايى ئەبو مەهدى و دروستکردنى ريبه رايه تيبه کى شۆرشيگى شيعى، هەر له ميانە يه شدا گەنجە کاني حەشد زۆر پيوهى هۆگرن و زۆرچار به "الخال" يش ناوى دهبەن.

نەك هەر ئەبو فەدەك، بە لكو وادياره سەدر، له فالج فه يازى سەرۆكى حەشديش لالوته، چونكه ئەو رۆژەى چوو مالى هادى عامرى (2021-12-2) فه ياز لى چوو هپيش و هەولى دا موجه له لى بکات بە لام، سەدر رووى پينه داو راسته وراست بە دەم کۆکردن وهى عەباکه يوه به رهو لای سەر وهى دانيشتنه که مى رىگى گرتە بەر. ئەمەش هاندەرە بۆ ئەو بۆچوونانەى باوهريان وايه سەدر خواستى ئەوهى هەيه له برى فه ياز هادى عامرى بئيه سەرۆكى دەستەى حەشد که هەر چه نده له دوو به رهى جیادان بە لام دۆستايه تى و په يوه نديبييه کى تايهت له نيوانياندا هەيه.

دووهم: چەند رۆژيک دواى ئاشکراکردنى برياره کهى سەدر له بارهى سوپاسالارى حەشد، چەند چه کداريک له گەردبوون وه يه کهدا، داواى دەستله کارکيشانه وهى مه يسه م زه يدى فەرماندهى فيرقهى عەباسى حەشدى عەتبه يان بەرزکرد وه، به پاساوى گەندە لى و دواکه و تنى موچه کانيان. مه يسه م زه يدى، زاواى ئەحمەد سافى يەكێكه له دوو وتاربيزه کهى سيستانى به کەريه لا و تەمەنى 38 سآله، به لام ده گوتريت جگه له فيرقهى عەباس هەلسورپنهرى کاروباره کاني خەزورپه تى که دەمراستى عەتبه يى ئيمام عەباسه له تەنیش سەحنى حوسەين له کەريه لا و تۆپيک کۆمپانيا و کارگه و پرۆژهى له پەنا هەژموونە رۆحيه کهدا هەيه. داواکاريى لادانى مه يسه م زه يدى که يەكێكه له سەر ره مە کاني حەشدى عەتبه يه، گومان و پەنجە کاني تۆمەتى به رهو ئەبو فەدەك و حەشدى وه لائى ئاراسته کرد، به تايهت پاش ئەوهى چه کداره خۆپيشانده ره کان داواى هاتنه سەر خەتى سوپاسالارى حەشديان دە کرد، له کاتيکدا دەمیکه حەشده کاني نه جەف و تاران به فەرمى مالىان له يە کتر جياکرد وه توه و فيرقهى عەباس راسته وخۆ به فەرماندهى گشتى هيزه چه کداره کانه وه (نيسانى 2020) گريدراوه.

کيشمه کيشه نيوخۆبييه کاني حەشد رەنگدان وه و دريژکرا وهى ناکۆکييه سياسى و مەرجه عيبه کانه. چوار ليواى ئەم دەزگا ئەمنى به کە ئيستا ميلاکى به رهو 200 هەزار کەس هەلده کشت، ناوى خۆيان کرد وه به "حەشدى عەتبه کان" که جار جارهش پينان ده گوتريت "حەشدى نه جەف" يان "حەشدى سيستانى، ئەوانيش برپيتن "فرقة الإمام علي، فرقة العباس القتالية، لواء علي الأكبر، لواء أنصار المرجعية" که هەلگري ژماره کارگيرپه کاني (2، 11، 26، 44) ن. ئەم باڵه سەربازيانه پاش په يوه سنبوون به فەرماندهى گشتى هيزه چه کداره کان، سآليک پيش ئيستا کۆنگره به کيان به ناوى "حەشدى عەتبه کان" ریکخست که ناوى ئەو مەزار و جىگا پيروزانەى عىراقه که مليۆنان شيعه له سەر انسه رى جيهانه وه سآلانه روويان تيده کەن، له کاتيکدا پيشتر سەرجه م باڵه چه کداره کان هەر له ژير ناوى حەشدى شەعبدا کاريان دە کرد.

داواکاريى لادانى فەرماندهى فيرقهى عەباس هاوکاتيش بوو له گەل رەزامەندى مسته فا کازمى سەرۆک وه زيران که فەرماندهى گشتى هيزه چه کداره کاني عىراقه، بۆ به شداريکردنى فيرقهى عەباس له خوله ئەکاديمييه سەربازييه کاني وه زاره تى به رگرى بۆ ئەوانه کى مەرجه کان ده يانگريته وه. هەر چه نده فيرقهى عەباس دە لىن رىگه پيدانه که بۆ سەرجه م حەشده و له رىگه ئه وان وه وه رگيراوه، به لام ئەم هەنگاوه مەترسى له سەر ئەو ئەفسەر و پله داره وه لائىانه دروست دە کات که له سەر بنه ماي "دلسوزى و چالاکى تايهت" پله ي سەربازى به رز و ئيمتيازى زۆريان له ناو دەستەى حەشدى شەعبى پيدراوه. هەندىک دزه پيکردنى ناو حەشديش باس له وه دە کەن

ئەبوفەدەك و فەرماندە نىزىكەكانى لەم ھەنگاۋى بە دامەزرادە يىكردنەى ھەشدى عەتەبەكان نىگەران و بىتاقەت بوون و، لە كاردانە ۋە ھەشدا خۇپشاندانان لەناو فىرقەى عەباس دروستكرد بەر لە ۋەى فەرماندەكانى فىرقەكە بە ئاگايى ۋە پشئويىيەكە كپ بگەنە ۋە.

ھەندىك بۇچوون پىياناۋايە كەرتبوونى ھەشدا بۇ دوو بەرە "ۋەلائى" و "عەتەبەكان" بەكىكە لە پىشھاتە جومگەيىيەكانى پاش 2003، چونكە جگە لە پالپىشتى سىياسى و بودجە، سەرمايەى ھەرە گەرەى ھەشدا و پاساۋى مانەۋەى لە پاش كۇتايىھاننى شەرى داعش ئە ھەولى بە پىرۆزكردەنەى كە لە فەتۋاى مەرجهى بائى شىعە عەلى سىستانىيە ۋە سەرچاۋە دەرگىت، ئىستا كە عەتەبەكانى سەر بە مەرجهىت خۇيان لە ئىرانىيەكان جىادەكەنە ۋە، ئە ۋە جگە لە پىرۆزى دەيانكەنە نىشانەش بۇ ھەر بارگرزىيەكى ھەرىمى و نىودەۋلەتى و، لە ھەمانكاتىشدا ھاندەرى زىاتر دەبن بۇ داۋاى تىكەلكردنەى لەگەل سوپا و پۇلىس و ھەلۋەشاندەنەۋەى قەۋارەكەيان. باۋەرىكى زالىش ھەيە كە ئەمە يەكىك بىت لە بەرنامە و خواستە دورمەۋداكانى موقتەدا سەدر بۇ ئەۋەى لە چنگ و نىنۇكى ركابەرە سەرەكىيەكانى رزگارى بىت كە بە شىكىيان لە بن بائى خۇيەۋە لىي جىابوونەتەۋە، بۇ نموونە (عەسايب و نوجەبا).

چارەنووسى ھەشدا و شىۋازى دەرشتنەۋەى يەكىك لە ئەركەكانى قۇناخى خوولى نوچ (پىنجەم) و قۇناخى پاش ھەلپزاردنى 2021 دەبىت. بەر لە ۋەى ھكومتە دروستبكرىت و تەرازوۋى ھىز بەلايەكدا بگەۋىت، ھەموو لايەنە شىعەيىەكان لە ھەولى دروستكردى دىفاكتۆيەكى ئەمنىدان كە بە ھكومتەى داھاتوو دەستكارى نەكرىت. لەكاتىكىشدا، سەدر و ھەشدى عەتەبەكان جەخت لە سەنتەرىبوونى دەۋلەتى عىراق دەكەنەۋە ۋەك مەرجهىتەى چەك و دەيانەۋىت ھەشدا بىستىرتەۋە بە ھكومتەى بەغداۋە، ھەشدى ۋەلائى سنورى ئىران تا دەرباى ناۋەراسە بە گۆرەپانى چالاكى خۇيان دەزانن و باس لە ۋەش دەكەن تا ئەۋكاتەى كە ئىمامى دوازەدەيەمى شىعە "المەھدى المنتظر" دەردەكەۋىت ئەۋان چەكەكانىان رادەست ناكەن و گروپەكانىان ناشىۋىنن.